

جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری طرح درس بالینی (Course plan)

عنوان درس: کارآموزی پزشکی قانونی

نوع و تعداد واحد: کارآموزی ۱ واحد
مامایی

شماره درس: ۵۱۸۳۱۹

دروس پیش نیاز: واحد نظری اخلاق ومقررات

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دانشجویان کارشناسی مامائی، ترم ۵

نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۶-۱۴۰۵

زمان کارآموزی: روزهای شنبه، یکشنبه و دوشنبه محل کارآموزی: مرکز پزشکی قانونی استان اصفهان، معاونت درمان، سازمان نظام پزشکی اصفهان

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۹۲

مسئول درس: دکتر زهرا سهرابی

مکان و زمان حضور در دفتر کار: دانشکده پرستاری و مامایی - طبقه اول، اتاق ۱۱۶، روزهای دوشنبه ها ساعت ۱۶-۱۴

zsohrabi@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر سوسن سهرابی، دکتر بیگی

شرح درس:

این درس به منظور آشنایی فراگیران با فلسفه و نقش ماما در پزشکی قانونی ارائه می شود.

هدف کلی:

شناخت کامل از مولفه های قانونی در ارتباط با حرفه مامایی و توانایی شناخت موارد قانونی از غیر قانونی نظیر ازاله بکارت، سقط جنین و....

اهداف رفتاری:

دانشجویان پس از پایان این واحد کارآموزی قادر خواهند بود:

- (۱) اصول و مراحل کالبدگشایی مادر و جنین، معاینه اجساد و قربانیان تجاوز و روش‌های نمونه‌برداری در پزشکی قانونی را شرح داده و در محیط بالینی به صورت مشاهده‌ای با فرایند آن آشنا شوند (دانش و مهارت‌های تخصصی).
- (۲) مراجعین دختر، زن و کودک ارجاع شده به پزشکی قانونی در ارتباط با مشکلات و مسائل جنسی را با رعایت اصول معاینه پزشکی قانونی مشاهده کرده و مراحل ارزیابی و مستندسازی یافته‌ها را توضیح دهند (دانش و مهارت‌های تخصصی).
- (۳) مراجعین پزشکی قانونی با سابقه سقط جنایی را مشاهده کرده و مراحل ارزیابی، معاینه و مستندسازی موارد مرتبط را توضیح دهند (دانش و مهارت‌های تخصصی).
- (۴) موارد مرگ مادران ناشی از عوارض بارداری و زایمان را مشاهده کرده و عوامل و فرایند بررسی پزشکی قانونی این موارد را شرح دهند (دانش و مهارت‌های تخصصی).
- (۵) فرایند تعیین و اثبات هویت و رابطه والدینی فرزند را مشاهده کرده و اصول و روش‌های مورد استفاده در پزشکی قانونی را توضیح دهند (دانش و مهارت‌های تخصصی).
- (۶) معیارهای تشخیص زنده یا مرده متولد شدن جنین و روش‌های تعیین سن جنین را شرح دهند. (دانش و مهارت‌های تخصصی).
- (۷) کودکان قربانی کودک‌آزاری را در مراکز پزشکی قانونی و اورژانس اجتماعی مشاهده کرده و مراحل ارزیابی، ارجاع، حمایت و پیگیری آنان را توضیح دهند (دانش و مهارت‌های تخصصی).
- (۸) زنان و دختران قربانی خشونت خانگی یا خشونت جنسی را در مراکز پزشکی قانونی و اورژانس اجتماعی مشاهده کرده و روند ارزیابی، مستندسازی، ارجاع و حمایت از آنان را شرح دهند (دانش و مهارت‌های تخصصی).
- (۹) در برخورد با قربانیان خشونت، کودک‌آزاری و تجاوز، همدلی، شفقت، احترام و حفظ کرامت انسانی را در رفتار حرفه‌ای خود نشان دهند (نگرش‌ها و باورها).
- (۱۰) اهمیت حفظ ایمنی، سلامت جسمی و روانی و بهزیستی مراجعه کننده و قربانی را در فرایند مراقبت و ارجاع توضیح داده و در موقعیت‌های بالینی رعایت کنند (نگرش‌ها و باورها).
- (۱۱) هنگام مواجهه با موارد حساس پزشکی قانونی، از قضاوت، سرزنش و برچسب‌زنی پرهیز کرده و نگرشی حمایتگر و مراجعه کننده محور اتخاذ کنند. (نگرش‌ها و باورها).
- (۱۲) اصول محرمانگی اطلاعات، حفظ حریم خصوصی و کرامت مراجعه کننده و خانواده را در محیط پزشکی قانونی رعایت کنند.
- (۱۳) در مواجهه با موارد پزشکی قانونی، مسئولیت‌های قانونی و اخلاقی پرستار را شناسایی کرده و مطابق استانداردها و دستورالعمل‌های حرفه‌ای عمل کنند (حرفه‌ای‌گرایی).
- (۱۴) اهمیت ثبت و گزارش دقیق، عینی و بدون قضاوت یافته‌های مربوط به قربانیان و مراجعه کننده‌ها را توضیح داده و در مستندسازی موارد مشاهده شده اصول حرفه‌ای را رعایت کنند (حرفه‌ای‌گرایی).
- (۱۵) با مراجعه کننده، کودک، خانواده و قربانی خشونت با استفاده از ارتباط درمانی، همدلانه و متناسب با شرایط فرد ارتباط برقرار کنند (مهارت‌های ارتباطی و بین فردی).

- ۱۶) اصول برقراری ارتباط مناسب با پرستار، پزشک، کارشناسان پزشکی قانونی، مددکار اجتماعی و سایر اعضای تیم بین حرفه‌ای را در ارائه مراقبت و ارجاع مراجعه کننده به کار گیرند (مهارت‌های ارتباطی و بین فردی).
- ۱۷) در موقعیت‌های حساس مانند معاینه قربانی تجاوز، کودک‌آزاری یا خشونت خانگی، شیوه ارتباط کلامی و غیرکلامی مناسب را انتخاب کرده و از ایجاد آسیب روانی مجدد برای قربانی پیشگیری کنند (مهارت‌های ارتباطی و بین فردی).
- ۱۸) حداقل یک مقاله علمی جدید و معتبر مرتبط با موضوعات کارآموزی، مانند کودک‌آزاری، خشونت جنسی، خشونت خانگی، سقط جنایی یا مراقبت از قربانیان خشونت را مطالعه و یافته‌های آن را در بحث گروهی ارائه کنند (عملکرد مبتنی بر شواهد).
- ۱۹) یافته‌های علمی حاصل از مطالعه منابع معتبر را با استانداردها و مراقبت‌های مشاهده شده در محیط کارآموزی مقایسه کرده و کاربرد آن‌ها را در بهبود مراقبت از مراجعه کننده توضیح دهند (عملکرد مبتنی بر شواهد).
- ۲۰) در فعالیت‌های گروهی کارآموزی، مسئولیت مشخصی را پذیرفته و با تقسیم مناسب وظایف، مدیریت زمان و استفاده صحیح از منابع در دستیابی به اهداف گروه مشارکت کنند (رهبری و مدیریت).
- ۲۱) در صورت واگذاری مسئولیت، فعالیت‌های گروهی را با رعایت اصول رهبری، همکاری تیمی، مدیریت منابع و ایمنی مراجعه کننده هدایت کنند (رهبری و مدیریت).
- ۲۲) در مواجهه با موارد نیازمند ارجاع یا مداخله فوری، اولویت‌های مراقبتی را شناسایی کرده و مسیر مناسب ارجاع و هماهنگی با اعضای تیم درمان و خدمات حمایتی را توضیح دهند (رهبری و مدیریت).

شیوه کارآموزی:

روش تدریس به صورت عملی و از طریق آموزش فردی و گروهی-پرسش و پاسخ و بحث گروهی می باشد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره مربوط به هر ارزشیابی:

حیطه ارزشیابی	مؤلفه‌های اصلی	روش‌های پیشنهادی ارزشیابی	نمره
۱. مهارت‌های عملی بالینی	انجام صحیح مهارت‌های مورد انتظار دوره که در اهداف به آن اشاره شد، رعایت استانداردهای انجام کار، ایمنی مراجعه کننده، کنترل عفونت، استفاده صحیح از تجهیزات، دقت و تسلط در اجرای مهارت‌ها	چک‌لیست مهارت، بررسی فعالیت‌های بالینی ثبت شده در لاگ‌بوک	۵ نمره
۲. عملکرد بالینی	گزارش مکتوب از فعالیت ها و نکات فراگرفته شده	ارزیابی گزارش ارسالی از فعالیت ها و سناریوی ارسالی	۷ نمره
۳. دانش و استدلال بالینی	دانش مرتبط با مراقبت، ارتباط دانش نظری با اقدامات بالینی، تحلیل شرایط مراجعه کننده، حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد	ارزیابی مستقیم استاد در پرسش و پاسخ ها	۴ نمره

۴. حرفه‌ای‌گری و اخلاق حرفه‌ای	مسئولیت‌پذیری، ارتباط حرفه‌ای با مراجعه کننده و تیم درمان، رعایت حقوق مراجعه کننده، محرمانگی، پاسخگویی، کار تیمی و رفتار حرفه‌ای	مشاهده مستمر استاد، بازخورد و ارزیابی رفتار حرفه‌ای	۴ نمره
جمع کل			۲۰ نمره

سیاست‌ها و قوانین دوره

- رعایت آیین‌نامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان (مناسب بودن لباس اعم از روپوش، مقنعه و شلوار، کوتاه و بدون لاک و کاشت بودن ناخن‌ها، نداشتن آرایش غلیظ و ...) و کدهای اخلاق حرفه‌ای پرستاری در تمام مدت دوره الزامی است.
- دانشجویان موظف‌اند رأس ساعت ۷:۳۰ در بخش حضور یافته و تا ساعت ۱۲:۳۰ حضور فعال داشته باشند.
- تأخیر بیش از ۲۰ دقیقه تخلف محسوب شده و استاد/مربی می‌تواند ضمن حضور دانشجو، آن روز را غیبت محسوب نماید.
- مدت استراحت روزانه ۲۰ تا ۳۰ دقیقه در فضای داخل مراجعه کننده‌ستان بوده و زمان آن با هماهنگی استاد/مربی تعیین می‌شود.
- غیبت غیرمجاز بیش از ۱۰/۱ واحد موجب ثبت نمره صفر خواهد شد. در صورت غیبت مجاز بیش از ۱۰/۱ واحد، دانشجو موظف است در موعد حذف اضطراری، واحد را حذف نماید.
- به ازای هر غیبت غیرمجاز کمتر از ۱۰/۱ واحد، ۲ نمره از نمره بر مبنای ۲۰ کسر و کارآموزی به میزان دو برابر مدت غیبت جبران می‌شود.
- به ازای هر غیبت مجاز کمتر از ۱۰/۱ واحد، کارآموزی به میزان برابر مدت غیبت جبران خواهد شد.
- خروج از بخش بدون اجازه استاد/مربی ممنوع است.
- استفاده از اتیکت عکس‌دار با آرم دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و رعایت آراستگی حرفه‌ای از نظر تمیز و مرتب بودن لباسها الزامی است.
- استفاده نامناسب از تلفن همراه و عکاسی یا فیلم‌برداری از مراجعه کننده، پرونده و محیط بالینی بدون مجوز ممنوع است.
- دانشجویان موظف‌اند فعالیت‌های بالینی خود را حداکثر ظرف یک هفته پس از اتمام کارآموزی در سامانه طبیب به نشانی eportfolio.mui.ac.ir ثبت نمایند.
- در صورت نیاز به برگزاری راند آموزشی/ بالینی، حداکثر یک ساعت، ترجیحاً در ابتدا یا انتهای روز کارآموزی، به این فعالیت اختصاص می‌یابد و بخش عمده زمان کارآموزی به فعالیت‌های بالینی و یادگیری در محیط بالین اختصاص داده می‌شود.

شرح وظایف فراگیران

فراگیران موظف‌اند کلیه قوانین، مقررات و ضوابط آموزشی، درمانی و حرفه‌ای دوره و محیط بالینی را رعایت نموده و وظایف زیر را انجام دهند:

- حقوق و کرامت مراجعه کننده، محرمانگی اطلاعات، ایمنی مراجعه کننده، کنترل عفونت و بهداشت دست را رعایت نمایند.
- اقدامات بالینی را در حدود صلاحیت دانشجویی و تحت نظارت استاد/مربی انجام دهند.
- در برخورد با مراجعه کننده، همراه مراجعه کننده، استاد/مربی و کارکنان بخش، رفتار حرفه‌ای و احترام متقابل را رعایت نمایند.
- در فعالیتهای بالینی محوله مشارکت فعال داشته و مسئولیت‌های آموزشی و حرفه‌ای خود را مطابق برنامه دوره انجام دهند.

منابع اصلی:

پزشکی قانونی، دکتر توفیقی، آخرین چاپ.

-Terbuck P, Topping –Morris B, Burnard P. Forensic mental health policy, strategy and implementation. Whurr Publishers Ltd, Last edition.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

-Forensic epidemiology: A comprehensive guide for legal and epidemiology professionals. Medical humanities southern Illinois university Press, Last edition.

اهداف رفتاری مورد انتظار

اهداف رفتاری	تاریخ
کارآموز بتواند وظایف و جایگاه پزشکی قانونی را توضیح دهد، با فرآیند پذیرش و ارجاع موارد آشنا شود و اصول محرمانگی و اخلاق حرفه‌ای را رعایت کند.	روز اول
کارآموز بتواند اصول معاینه فرد مصدوم را توضیح دهد، یافته‌های بالینی را به صورت دقیق ثبت کند و موارد نیازمند ارجاع را شناسایی کند.	روز دوم
کارآموز بتواند انواع شایع صدمات را شناسایی و توصیف کند و یافته‌های معاینه را در گزارش پزشکی قانونی به صورت صحیح ثبت نماید.	روز سوم

روز چهارم	کارآموز بتواند اجزای اصلی گواهی و گزارش پزشکی قانونی را بیان کند و اصول ثبت دقیق، عینی و بدون ابهام یافته‌ها را رعایت نماید.
روز پنجم	کارآموز بتواند اصول اولیه بررسی جسد، علائم مرگ و تغییرات پس از مرگ را توضیح دهد و در معاینه جسد اصول ایمنی و اخلاق حرفه‌ای را رعایت کند
روز ششم	کارآموز بتواند آموخته‌های دوره را در مواجهه با یک مورد بالینی به کار گیرد، یافته‌ها را تحلیل و گزارش مناسب تهیه کند.
روز هفتم و هشتم	بررسی موارد خطاها در پرونده های مامایی در سازمان نظم پزشکی
روزهای نهم و دهم	بررسی موارد موربیدیتی و مورتالیتی در پرونده های مامایی در معاونت درمان

شرح، تعداد و سطح فعالیت های کارآموزی

تعداد و سطح فعالیت				شرح فعالیت	
مستقل	با نظارت	با کمک	مشاهده گر	عنوان فعالیت	ردیف
			۱	اصول و مراحل کالبدگشایی مادر و جنین	۱
			۱	سقط جنایی	۲
			۱	موارد مرگ مادران	۳
			۱	فرایند تعیین و اثبات هویت و رابطه والدینی فرزندان	۴
			۱	معیارهای تشخیص زنده یا مرده متولد شدن جنین	۵
			۱	کودکان قربانی کودک‌آزاری	۶
			۱	زنان و دختران قربانی خشونت خانگی	۷